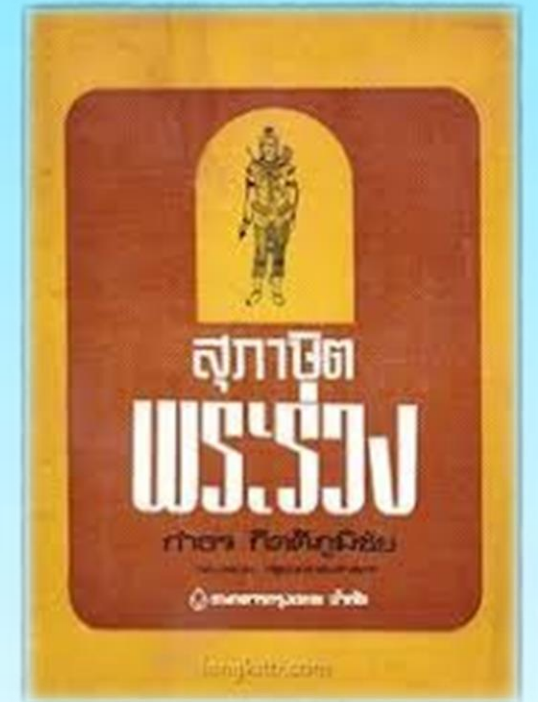

สุภาวศิตพระร่วง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความเป็นมา

สุภาษิต คือ ถ้อยคำที่กล่าวดีแล้ว ใช้เป็นคติสอนใจ มีทั้งเป็นข้อแนะนำ และข้อห้าม

พระร่วง เป็นคำที่ใช้เรียกสมญานามแทนชื่อกษัตริย์
สุโขทัยทุกพระองค์

คำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ของเช็ญ	▶ สิ่งของที่นำความเดือดร้อนมาให้ ของไม่สุจริต
คนขำ	▶ คนเจ้าเล่ห์ คนที่มีลับลมคมใน
เคียด	▶ โกรธ
ที่ชอบ	▶ สิ่งที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
ที่ทับ	▶ ที่อยู่อาศัย บ้านเรือน
ธาตล	▶ พื้นแผ่นดิน
ไฟฟุน	▶ ปัจจุบันใช้ ไฟฟ้า ในที่นี้หมายถึง โมโหเกรี้ยวกราดเป็นไฟเป็นไฟ
เมื่อยาก	▶ เมื่อย (ท่าน) ลำบาก
ระบือระบิล	▶ ข่าวลือ
หน้าศึก	▶ ช่วงที่มีสงครามหรือเมื่ออยู่ต่อหน้าข้าศึก

ตัวอย่าง คติสอนใจจากสุภาษิตพระร่วง

เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่

หมายถึง ทำหน้าที่ของตนให้เหมาะสมกับวัย ตอนเด็กให้ตั้งใจเรียน
ตอนโตให้ตั้งใจทำงาน ชีวิตจะมีความเจริญรุ่งเรือง

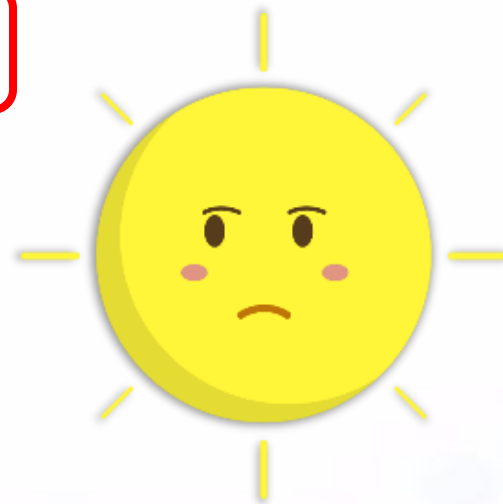
ที่รักอย่าดูถูก ป่ลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง

หมายถึง ไม่ดูถูกหรือทำร้ายใครไม่ว่าจะผ่านการพูดหรือการกระทำ
ควรผูกมิตรกับผู้อื่นไว้

ที่หับจมีไฟ ที่ไปจมีเพื่อน

หมายถึง ระมัดระวังตนเองอยู่เสมอ ให้อยู่ในสถานที่และอยู่ใกล้กับบุคคลที่ปลอดภัย เพราะอันตรายอาจมาแบบไม่คาดคิด

อย่ารักต่ำกว่าเรื่อน อย่ารักเดือนกว่าตะวัน

หมายถึง อย่าเห็นของมีประ โยชน์น้อยดีกว่าของมีประ โยชน์มาก

อย่ายลเยี่ยงถั่วแตกมิติด จงยลเยี่ยงส้มฤทธิแตกมิเลีย

หมายถึง ให้ทำตนเหมือนเครื่องส้มฤทธิ ซึ่งเมื่อแตกหักแล้วก็นำมาหลอมให้ดีได้ดังเดิม นั่นคือ การให้เป็นคนเข้มแข็ง รู้จักเรียนรู้ข้อผิดพลาดของตัวเอง ปรับปรุงตัว และใช้ชีวิตต่อไปให้ดี

อย่าขุดคนด้วยปาก อย่าถากคนด้วยตา

หมายถึง อย่าพูดจาไม่ดีให้คนอื่นเสียหาย และอย่ามองผู้อื่นด้วยสายตาดูถูก

ทุกคนสามารถนำสุภาพจิตพระร่วงไปใช้ในชีวิตได้อย่างไรบ้าง

คุณค่าด้านเนื้อหา

คำสอนในสุภายิตพระร่วง เป็นการสอนอย่างกว้าง ๆ ครอบคลุมทั้งคติทางโลกและทางธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิต จึงทำให้สุภายิตพระร่วงมีคุณค่าในด้านเนื้อหา ซึ่งแบ่งได้ ดังนี้

ข้อคิดและคติทางโลก

ข้อคิดและคติทางธรรม

ตัวอย่าง ข้อคิดและคติทางโลก

สุภายิตพระร่วงมีเนื้อหามุ่งสอนให้รู้วิธีดำเนินชีวิตและการปฏิบัติทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม เพื่อความสงบสุขในสังคม เช่น

คิดแล้วจึงเจรจา

สอนเกี่ยวกับการพูด ให้คิดก่อนพูดเสมอ

๕๐ .-

๑๙๙ .-

ของแพงอย่ามักกิน

สอนเรื่องการใช้เงิน ให้รู้จักประหยัด

ผลของการไม่ปฏิบัติตามข้อคิดทั้งสองข้อนี้คืออะไร

สุภาพิตพระร่วงมีคำสอนที่เชื่อมโยงกับหลักศาสนา จริยธรรม และคุณธรรมหลายด้าน เช่น

เข้าถือนอยาลืมพริ้ว

สอนให้ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท
เดินทางไปทีใดต้องระมัดระวังตนเองอยู่เสมอ

อย่าใฝ่เอาทรัพย์ท่าน

สอนให้มีความซื่อสัตย์
ไม่นำของของผู้อื่นมาเป็นของตน

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

สุภาพิตพระร่วงแต่งด้วยรายสุภาพที่มีสัมผัสคล้องจอง จดจำง่าย มีความไพเราะและยังให้ความรู้เรื่องคำศัพท์และสำนวนเก่า ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เป็นไปตามกาลเวลา

คุณค่าด้านวรรณศิลป์ของสุภาพิตพระร่วงแบ่งได้ ดังนี้

- ๑ การใช้คำน้อยแต่กินความมาก
- ๒ การใช้คำศัพท์คำเดียว
- ๓ การสรรคำ

การใช้คำน้อยแต่กินความมาก

สุภาษิตพระร่วงแต่งด้วยร้อยสุภาพ ซึ่งจำกัดจำนวนคำ ทำให้ในแต่ละวรรคจำเป็นต้องใช้คำน้อยแต่ให้ได้ใจความมาก ผู้อ่านต้องตีความให้ถูกต้องจึงจะเข้าใจความหมายที่แท้จริง เช่น

อย่าปลุกผีกลางคลอง

มีความหมายว่า ไม่ควรรื้อฟื้นเรื่องที่ยุติลงไปแล้วขึ้นมาใหม่ ในขณะที่การงานกำลังดำเนินไปได้ด้วยดีหรือในระหว่างที่อยู่ในภาวะคับขัน

เป็นการนำคำสอนมาเปรียบกับความเชื่อคนในอดีตที่เชื่อกันว่า เมื่อนำวิญญาณไปถ่วงน้ำ (คลอง) แล้ว ไม่ควรปลุกหรือเรียกวิญญาณนั้นให้ฟื้นขึ้นมาอีก อันเป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผลและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด

การใช้คำศัพท์คำเดียว

เป็นการนำคำศัพท์มาใช้เพียงคำเดียวโดด ๆ และแตกต่างจากคำที่ใช้ในปัจจุบันมาก ผู้อ่านต้องพิจารณา จึงจะเข้าใจความหมายของคำและเนื้อความ เช่น

จงเร่ง**ระมัด**ไฟนไฟ

ปัจจุบันใช้

ระมัดระวัง

นอบตนต่อผู้เฒ่า

ปัจจุบันใช้

นบนอบ หรือ นอบน้อม

พรรคพวกพึง**ทำนุ**ก

ปัจจุบันใช้

ทำนุบำรุง หรือ ทะนุบำรุง

มีสินอย่า**อวดมั่ง**

ปัจจุบันใช้

มั่งมี

เป็นการเล่นเสียงสัมผัส ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร ในวรรคเดียวกัน เช่น

สัมผัสอักษร

อย่าเคลื่อนคลาคลาถอย

เล่นเสียงสัมผัสอักษร คือ เคลื่อน-คลา-คลา

อย่ากริ้วโกรธเนืองนิตย์

เล่นเสียงสัมผัสอักษร คือ กริ้ว-โกรธ, เนือง-นิตย์

สัมผัสสระ

อย่าตีปลาหน้าไซ

เล่นเสียงสัมผัสสระ คือ ปลา-หน้า

อย่ากอปรจิตริษยา

เล่นเสียงสัมผัสสระ คือ จิต-ริษ

เป็นการเล่นคำโดยเฉพาะการซ้ำคำที่ต้นวรรค ภายในวรรค และระหว่างวรรค ช่วยเน้นย้ำความหมายและยังได้ความไพเราะจากเสียงสัมผัสที่คล้องจองกัน เช่น

รู้ที่ขลาดที่หาญ

คนพาลอย่าพาลผิด

อย่าถากคนด้วยตา อย่าพาลผิดด้วยหู

อย่ายลเยี่ยงถั่วแตกมิติด จงยลเยี่ยงสัมฤทธิ์แตกมิเสีย

เข้าเดือนอย่าลืมพริ้ว หน้าศึกอย่านอนใจ ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน

สรุปบทเรียน

ใจความสำคัญ

- สมเด็จพระร่วงสอนประชาชนให้ประพฤติดีด้วยสุภายิต

สิ่งที่ได้

ข้อคิด

- หมั่นทำความดี
- ตรวจสอบความคิดและพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในทางที่ถูกต้องเสมอ

ความรู้

- ความเป็นมาของสุภายิตพระร่วง
- คำประพันธ์ร้ายสุภาพ
- เทคนิคการแต่งบทร้อยกรอง

SJN Online Classroom 2021

โรงเรียนเซนต์โยเซฟนครสวรรค์
ระบบการเรียนการสอนออนไลน์

เรียนออนไลน์สู้โควิด...

